

Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság

H-1149 Budapest, Mogyoródi út 43. ☒: 1903 Budapest, Pf.: 314
Tel: (06-1)469-4101 Fax: (06-1)469-4102

Szám: 285-6/2009.

Ügyintéző: Szilágyi Eszter tú. hdgy.

Telefonszám: 469-4292

Tárgy: A BC Zrt. biztonsági jelentése harmadik ütemének elbírálási ügye

HATÁROZAT

A **BorsodChem Zrt.**, (székhelye: 3700 Kazincbarcika Bolyai tér 1., a továbbiakban: Üzemeltető) kérelmére, a székhelyén működő felső küszöbértékű veszélyes ipari üzemére vonatkozó kiegészített biztonsági jelentésének harmadik részteljesítését

elfogadom

és engedélyezem a veszélyes tevékenység folytatását, az alábbi kikötésekkel:

1. Üzemeltető a szakhatósági hozzájárulásban felsorolt hiányosságokat a biztonsági jelentés 4. ütemének teljesítése során szüntesse meg.
2. Üzemeltető készítse el a biztonsági jelentés negyedik részteljesítését és engedélyezés céljából nyújtsa be hatóságomhoz.
3. Üzemeltetőnek folyamatosan működtetnie kell olyan irányítási rendszert, amely biztosítja a súlyos balesetek megelőzését, hatásainak csökkentését.
4. Üzemeltető a vonatkozó jogszabályok előírásainak megfelelően az indokolásban meghatározott jelentési, felülvizsgálati és védelmi tervezési kötelezettségeknek tegyen eleget.

A Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal, mint szakhatóság, állásfoglalásában a biztonsági jelentés harmadik részteljesítésének elfogadásához **kikötéssel hozzájárult**.

Az üzemeltető által a biztonsági jelentés negyedik részteljesítésének és hatóságomhoz történő benyújtásának határideje: **2009. július 31.**

Felhívom Üzemeltető figyelmét, hogy amennyiben a fenti kötelezettségének nem tesz eleget, hatóságom a vonatkozó jogszabályok értelmében a veszélyes tevékenység folytatását felfüggesztheti, illetve megtilthatja, továbbá amíg az üzemeltető a biztonságos üzemeltetés feltételeit nem bizonyítja, a hatóság kötelezheti, hogy a telephelyen tárolt veszélyes anyagok mennyiségét a jogszabályban meghatározott alsó küszöbérték alá csökkentse, illetve a végrehajtás elmulasztásáért egymillió forintig terjedő eljárásbírsággal sújthatja. Az eljárásbírság ismételtelen kiszabható.

E határozat ellen fellebbezés nyújtható be a közlés napjától számított 15 napon belül.

A fellebbezést 5000 Ft értékű illetékbélyeg lerovásával az önkormányzati miniszterhez kell címezni, s hatóságomnál kell előterjeszteni.

A fellebbezési illeték és a fellebbezés elektronikus úton történő megfizetésére, illetve benyújtására nincs lehetőség.

INDOKOLÁS

I. 285-29/5/2006. számú végzésemben hozzájárultam a kiegészített biztonsági jelentés részhatáridőkre történő részteljesítéséhez. A BorsodChem Zrt., mint üzemeltető, a 285-26/11/2008. számú végzésemben foglaltak alapján 2008. október 1-jén kérelmet terjesztett elő a székhelyére vonatkozó kiegészített biztonsági jelentés harmadik részteljesítésének elbírálására.

Hatóságom a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezéssel szülő 1999. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: Kat.), valamint a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezéssel szülő 18/2006. (I. 26.) Kormányrendelet (a továbbiakban R.) rendelkezései alapján a kiegészített biztonsági jelentést megvizsgálta, illetve szakhatósági állásfoglalás céljából a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal Súlyosbaleset-megelőzési Osztály (a továbbiakban: szakhatóság) részére megküldte.

A szakhatóság az R.-ben és a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal veszélyes ipari üzemekre vonatkozó szakhatósági hozzájárulásának kiadásával kapcsolatos eljárásairól, valamint a veszélyes tevékenységekkel összefüggő adatközlési és bejelentési kötelezettségekről szülő 128/2005. (XII. 29.) GKM rendeletben meghatározott feladatkörében eljárva az MKEH-SBMO-110/7/2008. [hiv.sz. 285-20/11/2008.], illetve az MKEH-SBMO-110/8/2008. [hiv.sz. 285-26/14/2008.] számú dokumentációk alapján elvégezte a biztonsági jelentés 3. ütemének felülvizsgálatát és a MKEH-SBMO-4/1/2009. számú szakhatósági állásfoglalásában a tárgyi biztonsági jelentés elfogadásához **hozzájárult**, azzal a kikötéssel, hogy üzemeltető az alábbiakban felsorolt hiányosságokat, hibákat a biztonsági jelentés kiegészítésével szüntesse meg.

A szakhatóság a hozzájárulásához a következő indoklást tette:

„A 2004. évi CXL. törvény 44.§ (1) bekezdése és a 95/2006. (IV. 18.) Korm. rendelet alapján a 2008.10.08-án megküldött dokumentációnak és a 2008.10.29-én megtartott felügyeleti ellenőrzésről készített jegyzőkönyvben foglaltaknak a figyelembevételével a 128/2005. (XII. 29.) GKM rendelet 3. § (1) bekezdésében előírt felülvizsgálatát a szakhatóság elvégezte. A felülvizsgálat során a biztonsági jelentésben ismertetett, a technológiára vonatkozó veszélyazonosítás és a kockázatelemzés módszerének alkalmazásában, illetőleg az eredmények megalapozottságának igazolásában a szakhatóság hibákat, illetőleg hiányosságokat tárt fel. A feltárt hibák, hiányosságok megszüntetése érdekében a fenti kikötést tettem, mert így látom biztosítottnak a jogszabályi előírások maradéktalan teljesülését.

A technológiai kockázatelemzésben feltárt alapvető hibák és hiányosságok összességét tekintve megállapítható, hogy a bemutatott és a valóságos kockázati helyzet eltérése jelentős mértékű is lehet, ezért a biztonsági jelentésben ismertetett (technológiai) kockázatelemzési eredmények a feltárt hibák, hiányosságok megszüntetéséig legfeljebb csak tájékoztató jelleggel vehetők figyelembe a veszélyes katonai objektum által okozott veszélyeztetettség minősítése, illetőleg a veszélyességi övezet kijelölése során.”

II. A szakhatóság által a BorsodChem Zrt. (Kazincbarcika) veszélyes ipari üzemére vonatkozó biztonsági jelentés 3. ütemének felülvizsgálata során a technológiára vonatkozó veszélyazonosítással, illetőleg kockázatértékeléssel kapcsolatban feltárt hibák és hiányosságok:

1. A veszélyazonosítás és a technológiai kockázatelemzés a R. 2. sz. melléklet 1.6. pontja kapcsán:
 - a.) Az MDI-1 üzemmel kapcsolatos legsúlyosabb eseménysorok közé, megfelelő indoklás nélkül, nem vették fel a létesítmény nyomástartó rendszerének legveszélyesebb és legalapvetőbb forgatókönyvét, a rendszer teljes veszélyes anyag mennyiségének hirtelen kiszabadulásának vizsgálatát. Részletezve: az MDI-1 üzem R2311 és R2312 jelű reaktoraiban és összekötő vezetékeiben egyidejűleg, összesen mintegy 15-24 tonna kb. 5 bar nyomású erősen mérgező foszgén gáz lehet jelen. Ezen berendezések meghibásodására a HAZOP vizsgálatra alapozott forgatókönyvekben csak a szivárgásra vonatkozó veszélyes forgatókönyveket vettek fel, de azt nem indokolták meg, hogy a teljes mennyiség hirtelen anyagvesztésére vonatkozó legsúlyosabb forgatókönyve(ke)t miért hagyták ki. Tekintettel arra, hogy az egész veszélyes ipari üzem elméletileg elképzelhető legveszélyesebb eseményéről van szó (az üzemeltető által alkalmazott CPR18 1. rész 2. fejezet szerinti kiválasztási szám: 30 000) ezen esemény részletes kockázatelemzéssel való vizsgálatát nem mellőzhető. Az MDI-2 és a TDI létesítmények esetén pedig megfelelő indoklás vagy kockázatelemzés szükséges ahhoz, hogy a szintén jelentős, 20 tonna körüli foszgén mennyiséget tartalmazó ODCB-ben oldott foszgénből az építményeken belüli technológiai rendszer hirtelen megnyílása esetén felszabaduló foszgén gáz hogyan, mely módon, milyen veszélyt jelentve kerülhet a környezetbe, illetve be kell mutatni a környezetbe kikerülést megakadályozó védelmi záruk kockázatcsökkentő hatását.
 - b.) Az üzem területén álló klórvagonok pillanatszerű anyagvesztése forgatókönyvet kihagyták a veszélyes forgatókönyvek közül. Azt az indokot, hogy a szakirodalom nem számol be ilyen jellegű esemény híréből, nem fogadható el, hiszen a felhasznált CPR18 irodalom tartalmaz ilyen veszélyes forgatókönyvet. A klórvagonok és minden más, a veszélyes ipari üzem területén lefejtés, töltés, várakozás miatt álló vasúti és közúti tartály-jármű esetén a gyakoriságot az üzemben éves átlagban egyidejűleg jelenlévő és veszélyes anyagot tartalmazó járművek számával kell összegezve figyelembe venni.
2. A biztonsági irányítási rendszer (R. 1.9.6. kapcsán) bemutatásában nem részletezték a kvázibalesetek, az esetleg balesethez vezethető üzemzavarok hátterének feltárási módszereit, a következtetések levonásának módját, a megelőzés érdekében elvégzendő vizsgálatok rendszerét. Ismertetni kell továbbá azt a rendszert, amelyet a veszélyes ipari üzem a hatósági előírásokon felül biztosít a feltételezett biztonságos üzemelés fenntartása végett (ilyen például a gázérzékelők és azok karbantartási rendszere, vészjelző rendszerek, valamint a havária elhárítási monitoring rendszerek, MOLARI, amennyiben ezek kapcsolódhatnak a súlyos balesetek megelőzéséhez is). A karbantartási rendszer ismertetését a biztonsági irányítási rendszer részévé kell tenni és ezen belül külön ismertetni kell azon berendezések karbantartási módját melyeknek kiemelt biztonsági funkciójuk is van (egyes ventillátorok, szivattyúk, stb.) ezek gépállapot vizsgálatára vonatkozó határértékeit is be kell mutatni. Ismertetni kell továbbá a műszeres védelmi rendszerrel biztosított üzemrészek irányítási rendszerének karbantartási eljárásait is.

III. A hatóság a biztonsági jelentés 3. ütemének más fejezetekre nem épülő részeinek felülvizsgálata során nem tárt fel hiányosságokat. Tekintettel arra, hogy a 3. ütemben benyújtott, a „veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezés eszközrendszere” c. fejezet a lehetséges súlyos ipari balesetek következményeinek értékelésére (4. ütem) épül, ezért azokat a hatóság együttesen vizsgálja majd felül a 4. ütem benyújtását követően.

A II. pontban - a szakhatóság által - feltárt hibák és hiányosságok, valamint a III. pontban foglaltak miatt a határozatom rendelkező részében szereplő 1. és 2. számú kikötést tettem.

IV. A R. 6. § (2) és (4) számú bekezdéseiben foglaltak értelmében az üzemeltető működtessen olyan – a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek megelőzését és hatásainak csökkentését célzó – biztonsági irányítási rendszert, melynek kialakítása során megfelelő mértékben figyelembe vette a súlyos balesetek kialakulásának lehetőségeit és a megelőzéssel, valamint a védekezéssel kapcsolatban meghatározott követelményeket. A fentieknek megfelelő irányítási rendszert az üzemeltetőnek be kell építenie a veszélyes ipari üzem általános vezetési rendszerébe.

Mindezek alapján határozatom rendelkező részében szereplő 3. számú kikötést tettem.

V. A Kat. és a R. előírásainak megfelelően az üzemeltetőt érintő jelentési, felülvizsgálati és védelmi tervezési kötelezettségek az alábbiak:

1. Üzemeltetői bejelentési és/vagy biztonsági jelentés készítési kötelezettség teljesítése területén:
 - a. a veszélyes ipari üzem (veszélyes létesítmény) bezárása; a veszélyes tevékenység ideiglenes megszüntetése, valamint a veszélyes tevékenység újbóli megkezdése; a biztonsági körülmények lényeges változása; a működő veszélyes ipari üzem jelentős bővítése [Kat. tv. 31. § (2)];
 - b. a biztonsági jelentés felülvizsgálata [Kat. tv. 33. § (2) és R. 7. § (1)] vagy soron kívüli felülvizsgálata [R. 7. § (2)-(4)] során.
2. A belső védelmi terv felülvizsgálata és begyakoroltatása területén:
 - a. a belső védelmi terv pontosítása (változás-kezelés, jelentős módosítás) [Kat. 40. §];
 - b. a belső védelmi terv (legalább 3 évente történő) felülvizsgálata és soron kívüli felülvizsgálata [Kat. 40. § és R. 16. § (2)];
 - c. üzemi dolgozók, alvállalkozók és a veszélyességi övezetben működő vállalkozások tájékoztatása és felkészítése [R. 15. § (3)-(4)];
 - d. a belső védelmi terv gyakorlat levezetése [Kat. 40. § és R. 16. § (3)].
3. Súlyos balesetek (rendkívüli események) vonatkozásában:
 - a. súlyos baleset (rendkívüli esemény) bejelentése [Kat. tv. 43. §];
 - b. azonnali és a kivizsgálást követő jelentés elkészítése, tájékoztatás [Kat. tv. 39. § c) és d)];
 - c. a súlyos balesettel vagy rendkívüli eseménnyel összefüggésben a hatóság által előírt megelőző, elhárító, illetve a környezeti károkat helyreállító intézkedések teljesítése [Kat. tv. 38. § (4)].

Az V. pontban részletezett üzemeltetői kötelezettségek teljesítése érdekében a határozatom rendelkező részében szereplő 4. számú kikötést tettem.

Hatóságom abban az esetben, ha az üzemeltető a Kat. 30. §. (1) bekezdésében, illetve a hatósági határozatban szereplő kötelezettségeinek nem tesz eleget, a Kat. 38. §-ban szereplő szankciókat alkalmazhatja, így a veszélyes tevékenység folytatását felfüggesztheti, illetve megtilthatja és az üzemeltető költségére és veszélyére a telephelyen található veszélyes anyagok elszállítását elrendelheti.

A kötelezettség vétkes megszegése esetén a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 61. § (1) bekezdése szerint eljárási bírság kiszabásának van helye, melynek legmagasabb összege a Ket. 61. § (2) bekezdés alapján jogi személy esetében egymillió forint. Az eljárási bírság a Ket. 61. § (3) bekezdése alapján ismételten is kiszabható.

Tekintettel a szakhatóság állásfoglalására, valamint a fentiekben részletezettekre határozatom rendelkező részében foglaltak szerint döntöttem.

Alkalmazott jogszabályok:

Határozatomat a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 1999. évi LXXIV. törvény (Kat.) 30. §-ában biztosított hatósági jogkörömben eljárva, a Kat., a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.), valamint a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló

18/2006. (I. 26.) Korm. rendelet előírásai alapján hoztam meg.

A szakhatóság állásfoglalását a Kat. 30. § (1) bekezdésében és a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal veszélyes ipari üzemekre vonatkozó szakhatósági hozzájárulásának kiadásával kapcsolatos eljárásairól, valamint a veszélyes tevékenységekkel összefüggő adatközlési és bejelentési kötelezettségekről szóló 128/2005. (XII. 29.) GKM rendeletben biztosított jogkörében eljárva, annak vonatkozó rendelkezései szerint készítette el.

A Kat. módosításáról szóló 2006. évi VIII. törvény 17. § (3) bekezdése alapján a jelen hatósági eljárásban a kérelem és a biztonsági jelentés benyújtása elektronikus úton nem gyakorolható.

A jogorvoslat lehetőségét a Ket. 98. § (1) bekezdésében, valamint a 99. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint biztosítottam, a fellebbezési illeték mértékét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 29. § (2) bekezdése írja elő.

Budapest, 2009. január „ „

Dr. Tatár Attila tű. altábornagy

Készült: 6 példányban

Terjedelme: 5 oldal

Kapja: 1.: BorsodChem Rt. (3702 Kazincbarcika, Pf.: 208.)
 2.: Magyar Kereskedelmi és Engedélyezési Hivatal
 Súlyosbaleset-megelőzési Osztály (1124 Budapest, Németvölgyi út 37-39.)
 3.: Kazincbarcika Polgármestere (3701 Kazincbarcika, Fő tér 4. Pf.: 174.)
 4.: Berente Polgármestere (3704 Berente, Esze T. u. 18.)
 5.: Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Védelmi Bizottság elnöke (3525 Miskolc, Városház tér 1.)
 6.: Irattár